

Bedömning 2020-05-07

Coronaskrisens konsekvenser för ungas långsiktiga möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden

Sammanfattning: Ett PM har upprättats för att skapa en bild över de långsiktiga konsekvenser som MUCF bedömer att Coronakrisen kan komma att få för ungas etablering på arbetsmarknaden. Särskilt fokus riktas mot de unga som idag varken arbetar eller studerar samt de unga som bedöms ligga i riskgruppen att träda in i den livssituationen under de kommande åren.

Mot bakgrund av coronavirusets spridning, är de negativa konsekvenserna på den svenska arbetsmarknaden dramatiska. Arbetsförmedlingen uppger att den senaste månaden präglats av den största varselvågen sedan myndigheten började mäta antal varslade om uppsägning på 1970-talet.

Många av de jobb som försvinner just nu finns i branscher som utgör viktiga instegsjobb för både utrikes födda och unga. Därtill skapar en högre arbetslöshet en tuffare konkurrens på arbetsmarknaden för de unga som redan står långt ifrån arbetsmarknaden.

Syfte och avgränsning

Syftet med den här sammanställningen är att analysera de långsiktiga följderna som Coronakrisen riskerar att få för ungas etablering på arbetsmarknaden. Särskilt fokus riktas mot gruppen unga som är i en levnadssituation där de varken arbetar eller studerar (uvas). Sammanställningen fokuserar både på de unga som varken arbetar eller studerar just nu, samt mot de unga som riskerar att hamna i den här gruppen framöver på grund av rådande situation.

Anledningen till den här avgränsningen är att uvas-gruppen är de som står längst ifrån arbetsmarknaden även i jämförelse med andra unga. De löper risk att stanna kvar i denna livssituation även när krisen är över. Socioekonomiska analyser kring unga som varken arbetar eller studerar, pekar entydigt på att främjande insatser riktade mot denna grupp unga både leder till att besparingar kan göras för den enskilde, den offentliga sektorn och för samhället i stort. Exempelvis visar en tidigare rapport från Temagruppen Unga i arbetslivet på hur förebyggande insatser

minskar kommuners utbetalningar av försörjningsstöd, ökar skatteintäkter och minskar kriminalitet.¹

Med den här sammanställningen vill MUCF uppmärksamma regeringen på de konsekvenser som Coronakrisen riskerar att få för ungas etablering på arbetsmarknaden. Genom att redan nu investera i främjande insatser riktade mot unga som varken arbetar eller studerar, kan stora besparingar på längre sikt göras både för samhället och i form av personligt lidande.

Tillvägagångssätt

I den här sammanställningen används registerdata för alla de unga som 2004 varken arbetade eller studerade. Deras etableringsprocess på arbetsmarknaden mäts som deras in- och utträden i uvas-gruppen fram tills att de var 29 år. Det gör det möjligt att studera de långsiktiga konsekvenser som lågkonjunkturen 2008–2010 medförde för gruppen. Även om dåvarande situation, i efterdyningarna av finanskrisen, och nuvarande situation skiljer sig på många sätt ger en sådan analys viktiga slutsatser och lärdomar att beakta i det fortsatta arbetet med att motverka Coronakrisen konsekvenser.

Utöver de negativa effekter som Coronakrisen får för enskilda individer, påverkas också kommunernas arbete med gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Kommunerna möter de unga som just nu påverkas och ser deras behov av insatser. För att få en bild av kommunernas behov och skapa en nulägesanalys, har MUCF genomfört intervjuer med sju kommuner under vecka 14 och 15. Kommunerna har valts ut strategiskt för att representera olika geografiska platser i Sverige både vad avser lokalisering och befolkningens mängd. Respondenterna utgörs av personer som befinner sig på olika chefsnivåer inom kommunorganisationen.

Värdefull input till analysens innehåll har också lämnats av Susanne Zander, Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) och Oscar Svensson, Sveriges kommuner och regioner (SKR).

¹ Se exempelvis Nilsson, I, Wadeskog, A., Hök, L. och Sanandaji (2014). *Utanförskapets pris – en bok om förebyggande sociala investeringar*. Temagruppen Unga i arbetslivet (2010). *Unga som är utanför arbetsmarknaden* och Temagruppen Unga i arbetslivet (2011). *Det lönar sig – en analys av 28 arbetsmarknadsprojekts samhällsekonomiska potential*

Gymnasieelever får svårare att fullfölja sin gymnasieexamen

Den enskilt största faktorn för att etablera sig i arbets- och samhällslivet, är att ha en fullföljd gymnasieexamen. Redan innan rådande situation, visar utvecklingen att mer insatser behöver göras för att närma sig de nationella mål och internationella åtaganden som finns kring att få fler unga att fullfölja sina gymnasiestudier och minska studieavbrotten.²

Sedan regeringen rekommenderade Sveriges gymnasieskolor att bedriva distansutbildning den 17 mars 2020, har frågan om ungas möjligheter till fullföljd gymnasieutbildning blivit än mer akut för kommunerna.

Majoriteten av de intervjuade kommunerna har under den senaste månaden intensifierat sitt arbete med unga som de ser är i riskgruppen för att inte klara av sina studier via distansarbete. Som exempel på hur detta arbete just nu prioriteras, anger en verksamhetschef att de i princip har ställt in allt annat arbete för att prioritera det uppsökande arbetet av unga som riskerar att inte fullgöra sin gymnasieexamen. En del av det uppsökande arbetet består i att till exempel leverera matlådor till gymnasieelever som har behov av det. Personal kan då samtidigt stämna av och hålla koll på ungdomarna som ett naturligt inslag i en onaturlig vardag.

En kommunchef påpekar att kommunen vill ge sina unga *"de bästa förutsättningarna"*. Därför har de valt att låta eleverna i gymnasieskolans årskurs tre gå kvar i skolans lokaler som vanligt, Folkhälsomyndighetens rekommendationer till trots. Detta beslut grundar sig i kommunens oro för att elevernas möjlighet till fullföljd gymnasieexamen annars kommer att försvåras.

Två kommuner lyfter upp de utmaningar som just nu drabbar unga på språkinroduktionsprogrammet: *"Nyanlända har det extra svårt. Att bedriva språkinroduktion på distans är inte lätt"* (Verksamhetschef). Samtidigt betonar intervjupersonen att många av eleverna på språkinroduktionsprogrammet bor hemma hos äldre personer som hålls isolerade. Därför riskerar dessa elever att bli hemlösa som en konsekvens av Coronakrisen. Ökad oro för hemlöshet i kombination med distansundervisning gör det svårt för dessa unga att tillgodogöra sig sin utbildning i nuläget.

² Se exempelvis SOU 2016:94

Fler unga riskerar att inte bli behöriga till de nationella gymnasieprogrammen

Nästan samtliga kommuner påtalar en ökad oro för att antalet elever som inte uppnår behörighet till gymnasiet kommer att öka i år, även om grundskolorna inte håller stängt. Anledningarna är att de ser en ökad frånvaro av elever i grundskolan, men också en ökad sjukfrånvaro hos personalen. Det blir då svårare att prioritera resurser för att hjälpa elever i grundskolan att uppnå gymnasiebehörighet i den omfattning som skolorna brukar göra.

Kommunerna betonar i detta sammanhang osäkerheten i om det kommer finnas tillräckliga platser och resurser på introduktionsprogrammen om fler elever inte blir behöriga till de nationella gymnasieprogrammen. En kommun gör uppskattningen att de kommer att ha en ökning med 25 procent i antal elever som inte kommer bli behöriga till ett nationellt gymnasieprogram, jämfört med ett normalt år.

Tillbakagång för unga som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret

De unga som är under 20 år och som redan innan Coronakrisen befann sig i gruppen unga som varken arbetar eller studerar, omfattas av kommunernas aktivitetsansvar (KAA). Aktivitetsansvaret innebär att kommunen bland annat ska bidra med insatser för att dessa unga ska återuppta sina studier och fullfölja sin utbildning.

En kommun pekar tydligt ut hur den sociala distanseringen leder till en tillbakagång för flera av de unga som kommunen jobbar med inom ramen för KAA: *"De unga som precis tagit sig tillbaka till skolan, får nu istället en anledning att stanna hemma"* (Verksamhetschef). En enhetschef i annan kommun berättar att de försöker att upprätthålla sitt normala arbetssätt med den här gruppen. De ser dock också hur allt fler unga påverkas psykiskt av den rådande situationen och att det motiverande arbetet har avstannat.

Analyser av de unga som återfinns i gruppen uvas, visar tydligt på att de har sämre psykisk hälsa än andra unga. Den självuppskattade psykiska ohälsan kompletteras ofta av att de också har psykiatriska diagnoser.³ En respondent konstaterar att rådande situation förstärker detta redan dåliga mående för unga

³ Se exempelvis SOU 2017:9. Rodwell, L., Romaniuk, H., Nilsen, W., Carlin, J. B., Lee, K. J. och Patton, G. C. (2017). *Adolescent mental health and behavioural predictors of being NEET: a prospective study of young adults not in employment, education, or training*. Sellström, E., Bremberg, S., & O'campo, P. (2011). *Yearly incidence of mental disorders in economically inactive young adults*.

som sitter hemma utan sysselsättning. Som ett exempel anger personen hur unga som lider av social fobi nu förstärks i sitt dåliga mående. Nästan samtliga kommuner betonar vikten av att få till långsiktiga satsningar kring ungas psykiska ohälsa eftersom den riskerar att öka ytterligare i spåren av krisen. Det handlar både om satsningar till ungas psykiska hälsa i allmänhet, men även satsningar riktade särskilt till uvas-gruppen.

Unga som varken arbetar eller studerar riskerar att bortprioriteras när kostnader för försörjningsstöd ökar

Krisens effekter i form av ökad ungdomsarbetslöshet samt ökat utanförskap och psykisk ohälsa, leder till en förhöjd belastning på kommunernas socialtjänst. Flera kommuner berättar att de utgår ifrån att behovet av försörjningsstöd kommer att öka bland unga i kommunen, men också av andra insatser inom individ- och familjeomsorgen. En kommun uppger att de just nu undersöker möjligheten för socialsekreterare att stödja unga genom att se om de är behöriga till a-kassa.

Samtidigt uppger en intervjuperson att det ökade trycket på kommunens finansiella resurser riskerar att skapa en intern prioriteringssituation mellan unga som står närmare arbetsmarknaden och uppbär försörjningsstöd, samt de unga som tillhör uvas-gruppen. Personen menar att det finns en risk att kommunen och Arbetsförmedlingen kommer att prioritera satsningar på de unga som lättare kan ta sig ur sitt beroende av försörjningsstöd. Det riskerar att få långsiktiga konsekvenser om det innebär att uvas-gruppen nedprioriteras i kommunens arbete. De ungas livssituation riskerar att bli mer långvarig om tålmod och långsiktighet i kommunernas arbete med uvas-gruppen inte prioriteras, trots att det är en beprövad framgångsfaktor. Framförallt identifieras unga med funktionsnedsättning som en grupp som redan riskerar att hamna i skymundan. Liknande scenarion är en annan intervjuperson inne på som sammanfattar riskerna med citatet *”om det är fler som måste dela på kakan så blir utrymmet till uvas litet”* (Enhetschef).

Kommunerna är positiva till regeringens satsning på vuxenutbildning

Samtliga kommuner nämner vikten av att regeringen den 30 mars tillsköt medel till vuxenutbildningen. Kommunerna uppger att unga i normalfallet är den största deltagargruppen i den verksamheten och att pengarna skapar ett visst lugn. För att kommunerna fortsättningsvis ska kunna möta behovet med fler unga som behöver komplettera sin utbildning eller omskola sig, efterlyser de mer statligt stöd som ligger i linje med de satsningar som redan gjorts från regeringens håll. Dock vidhåller kommunerna att det är viktigt att dessa bidrag inte är villkorade med någon större medfinansiering.

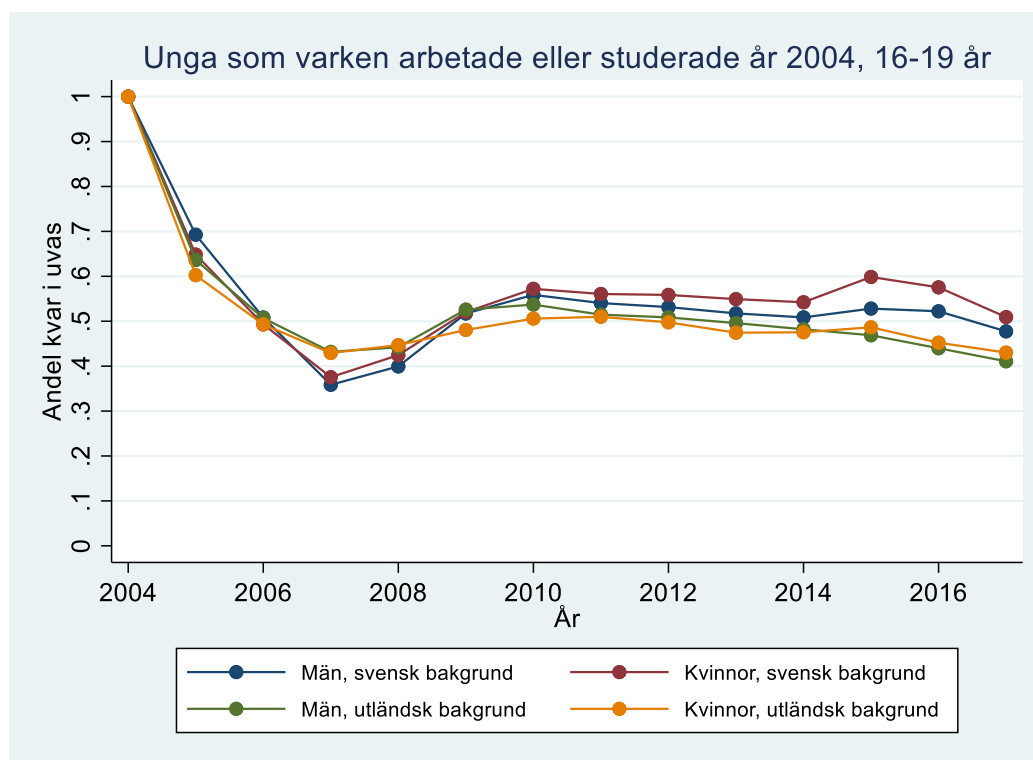
Flera kommuner lyfter också fram Duas statsbidrag för korta jobbspår som en välkomnande och lyckad insats: ”...*det är en ljuslimt*” (Enhetschef).

Unga som återkommer till gruppen som varken arbetar eller studerar stannar kvar under lång tid

Som kommunerna själva berör i intervjuerna, riskerar konsekvenserna av krisen att bli att gruppen unga som varken arbetar eller studerar stannar i den livssituationen under lång tid. Det medför att deras etablering i arbets- och samhällslivet fördröjs, och att de ekonomiska konsekvenserna för samhället riskerar att bli stora. Med utgångspunkt i en analys av konsekvenserna för uvas-gruppen av lågkonjunkturen 2008–2010, går det att undersöka om denna farhåga inträffade efter finanskrisen.

I figur 1 och 2 nedan framgår det hur stor andel av de som unga som varken arbetade eller studerade i Sverige 2004, som fortsatt befann sig i den livssituationen när de var 29 år gamla. Vanligtvis hävdas det att uvas-gruppen som helhet inte är speciellt konjunkturkänslig⁴. Men som framgår av diagrammet finns det en undergrupp inom uvas vars etableringsprocess på arbetsmarknaden tydligt påverkades av tidigare lågkonjunktur – unga i åldrarna 16–19 år.

⁴ Se exempelvis MUCF (2017). *Det stora steget – Delrapport om ungas övergång från skola till arbetsliv*

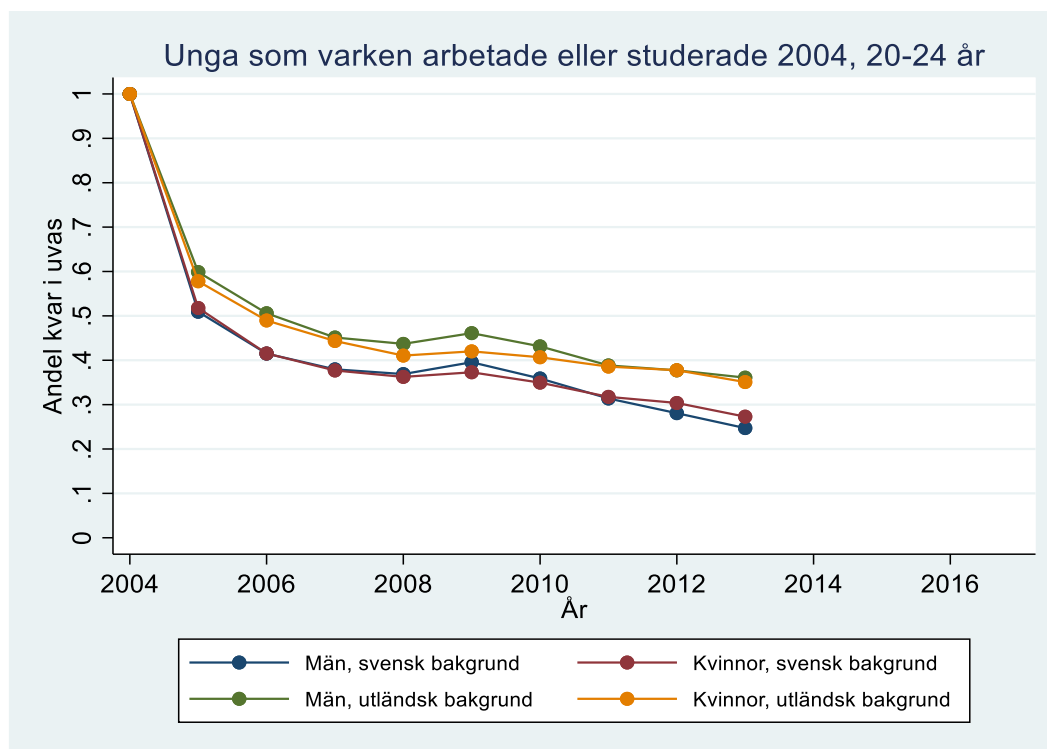
Figur 1. Andel av unga i åldern 16–19 år som ingick i uvas-gruppen 2004 och som fortsatt fanns kvar i uvas-gruppen vid 29 år ålder.

Unga i åldersgruppen 16–19 år som var uvas 2004, påverkades negativt i sin etableringsprocess på grund av lågkonjunkturen 2008–2010 (se figur 1). Året innan lågkonjunkturen inleddes, 2007, hade cirka två tredjedelar av dem kommit i någon form av arbete eller studier. Framförallt var det unga med svensk bakgrund som lyckats ta sig vidare till någon form av sysselsättning, jämfört med unga med utländsk bakgrund. Drygt en tredjedel befann sig 2007 fortsatt utan arbete eller studier.

När lågkonjunkturen vände 2010 befann sig nästan en av fyra av de unga som lyckats komma i sysselsättning 2007 återigen utan arbete eller studier. Efter konjunkturedgången lyckades dessa unga inte återigen ta sig in på arbetsmarknaden eller i studier. Istället var de fortsatt kvar i gruppen unga som varken arbetar eller studerar fram till 29 års ålder. Drygt hälften av alla som var uvas när de var 16–19 år 2004, var det fortfarande när de var 29 år trots att många av dem varit i någon sysselsättning under åren 2005–2007, innan lågkonjunkturen.

Unga som varken arbetade eller studerade när de var mellan 20–24 år gamla 2004, uppvisar däremot inte samma känslighet för konjunktursvängningar som den yngre åldersgruppen. Drygt en av tre som var uvas när de var 20–24 år 2004, var det fortfarande när de var 29 år. Men som framgår av figur 2, fanns det enbart en

relativt liten påverkan av lågkonjunkturen för den här gruppen som 2008 var 24-28 år gamla.

Figur 2. Andel av unga i åldern 20–24 år som ingick i uvas-gruppen 2004 och som fortsatt fanns kvar i uvas-gruppen vid 29 år ålder.

Minskade möjligheter till praktikplatser och arbetsträning för unga som varken arbetar eller studerar

Lärdomar från lågkonjunkturen som Sverige kom in i efter finanskrisen, bekräftar den orosbild som kommunerna målar upp kring dagens situation. Flera av de intervjuade kommunerna har pågående projekt tillsammans med exempelvis grannkommuner, regionen och ESF som syftar till att få ut målgruppen i studier eller arbete. En av de mest förekommande och lyckade åtgärderna som används i samtliga projekt är att tillsammans med lokalt näringsliv få ut unga i praktik. En praktikplats blir en chans att komma ut ur uvas-gruppen och in i någon form av vidare sysselsättning på sikt. Men när näringslivet drabbas ekonomiskt av en lågkonjunktur är det framförallt unga som påverkas genom att möjligheterna att delta i praktik minskar.

Intervjupersonerna konstaterar att alla främjande projekt för ungas etablering har avstannat just nu. Det är svårt att bedriva gruppverksamhet och det lokala

näringslivet drabbas hårt av Coronakrisen. Det får tydliga effekter även för kommunernas arbete med uvas-gruppen: *"om de redan varslat 120 personer är de inte sugna på att ta emot ungdomar från oss"* (Verksamhetschef).

En intervjuperson påpekar att regeringens satsningar för att rädda företag i rådande kris, således även är en indirekt satsning på kommunens unga: *"Företagen behöver stöd så att unga har någonstans att ta vägen"* (Enhetschef). Nästan samtliga kommuner märker redan att det lokala näringslivet inte längre har möjlighet att ta emot unga inom ramen för kommunernas projekt. Det har inte heller funnits möjligheter till arbetsplatsträning för unga den senaste månaden. Det gäller dels företag som redan tvingats permittera sin ordinarie personal, men även arbetsgivare som inte drabbats i samma utsträckning av krisen: *"Arbetsgivarna vågar inte satsa utan är lite i vänteläge"* (Verksamhetschef).

Kommunala feriejobb är ett ljus i mörkret tack vare statsbidragen

En av strategierna som de intervjuade kommunerna använder sig av just nu för att hjälpa unga, är satsningar på kommunala feriejobb. En kommunchef betonar att en del av de statsbidrag som tillskjutits och kommit kommunen tillhanda den senaste månaden, direkt har avsatts till att skapa feriejobb för unga. Två kommuner uppger att de nu kommer göra det möjligt för äldre ungdomar att få ett kommunalt feriejobb tack vare bidragen. Andra kommuner arbetar på enligt redan tilltänkt plan, där feriejobben framförallt riktas till de unga som behöver det mest. Till skillnad från praktikplatser till uvas-gruppen, anger några kommuner att de inte ser samma motstånd från privata arbetsgivare att ta emot feriearbetande unga under sommaren, men att det kan komma att förändras.

Flera kommuner lyfter fram att de behöver mer statligt stöd vad gäller möjligheten skapa motsvarigheter till feriearbeten eller extratjänster för unga även under hösten 2020 i samarbete med Arbetsförmedlingen. En sådan satsning skulle det göra det möjligt att bibehålla kontakten med unga som annars riskera försvinna in i försörjningsstöd eller bli hemmasittare efter sommaren. En kommunchef betonar att *"...en satsning som inte är specifik, utan är flexibel att använda utifrån lokala behov, skulle vi använda för fler feriearbeten för att inte tappa de här unga under hösten"*.

En kommun lyfter behovet av använda ett utökad statligt stöd till att erbjuda mer stöd till unga och framförallt uvas-gruppen, när de väl är i någon form av arbetsliknande verksamhet. Det skulle bli en främjande insats för att senare få ut de unga till reella och stadigvarande arbetsuppgifter när konjunkturläget vänder.

För att sådana här satsningar ska bli lyckade, förutsätts dock ett bra samarbete med Arbetsförmedlingen. Just detta samarbete oroar framförallt de mindre kommunerna. Delegationen för unga och nyanlända i arbete (Dua) har redan innan Coronakrisen påvisat att alltfler kommuner uppger att det har blivit svårare att samverka med Arbetsförmedlingen efter myndighetens omstrukturering. Vid intervjuer med de mindre kommunerna, lyfter de upp att det nu riskerar att bli ännu svårare att samverka och samarbeta med Arbetsförmedlingen, trots att det är viktigare än någonsin.

Sammanfattande analys och bedömningar

Med den här beskrivningen och analysen vill MUCF belysa de långsiktiga följder som Coronakrisen just nu bedöms få för ungas etablering på arbetsmarknaden. Det är viktigt att kommande satsningar i spåren av Coronakrisen beaktar de resultat och analyser som framkommer här. Resultaten visar på lärdomar från tidigare lågkonjunktur och dess konsekvenser för unga som varken arbetar eller studerar. Intervjuerna beskriver också vad kommunerna själva uppger att de behöver i nuläget för att skapa främjande insatser som kan mildra negativa konsekvenser av krisen för ungas etablering på arbetsmarknaden.

Långsiktiga konsekvenser för elever i grund- och gymnasieskolan

Den enskilt största skyddsfaktorn för att etablera sig i arbets- och samhällslivet är att ha en fullföljd gymnasieutbildning. Den bild som framträder i den här analysen är att gymnasieskolans övergång till distansundervisning redan har fått negativa konsekvenser för ungas möjligheter att få en examen. En utpekad riskgrupp som har det extra kämpigt just nu är unga som går språkintruktionsprogrammen.

Även kommunernas arbete inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret beskriver en bild av hur unga som äntligen lyckats komma tillbaka till studier, nu har svårt att hitta motivationen. Båda dessa grupper av unga förstärks också i sitt redan dåliga psykiska mående av den pågående krisen.

Kommunerna framhåller också en gemensam oro för de unga som går i årskurs nio. Kommunerna ser i vissa fall en ökad frånvaro hos såväl elever, som stödresurser och skolpersonal. Det riskerar att få konsekvensen att betydligt fler unga inte blir behöriga till de nationella gymnasieprogrammen till hösten. Det medför i sin tur ett ökat tryck på kommunernas introduktionsprogram, både vad gäller antalet platser och personalresurser.

Regeringen konstaterar i sin lagrådsremiss ”*En gymnasieutbildning för alla*” från 2018 att en fjärdedel av fem unga som påbörjar introduktionsprogrammen fortfarande står utan gymnasieexamen fem år senare. Drygt hälften av eleverna har under den här perioden inte heller övergått till ett nationellt gymnasieprogram. Att gå ett introduktionsprogram på gymnasiet är således tätt sammankopplat med att inte ha en fullföljd gymnasieexamen.

MUCF vill av den anledningen betona att ett ökat inflöde av elever till gymnasieskolornas introduktionsprogram kräver fler insatser och resurser för att undervisningen ska hålla motsvarande kvalitet som innan Coronakrisen. Myndigheten gör i nuläget bedömningen att det annars finns en påtaglig risk att andelen unga som står utan fullföljd gymnasieexamen om fem år ökar. Det innebär att andelen unga som varken arbetar eller studerar sannolikt också ökar på sikt.

Myndigheten bedömer

- att unga som nyligen återkommit i studier via stöd från KAA påverkas negativt där de hoppar av sina studier och samtidigt mår psykisk sämre på grund av rådande samhällssituation
- att det finns påtaglig risk att andelen unga utan behörighet till de nationella gymnasieprogrammen ökar inför hösten
- att det är nödvändigt för Skolverket och SKR att följa utvecklingen av elevers gymnasiebehörighet och skolnärvaro. MUCF uppmanar i linje med den här bedömningen, att regeringen skyndsamt förverkligar de förslag som lagts fram av utredningarna *Att vända frånvaro till närvaro* (SOU 2016:94) och *Samordnaren som varken arbetar eller studerar*, vilka avser att Skolverket bör ges i uppdrag att samla in och redovisa statistik om giltig och ogiltig frånvaro för grundskola, gymnasieskola och motsvarande skolformer.

Behov av ökade medel för att kunna erbjuda unga sysselsättning under hösten 2020

Alltfler unga antas behöva finansiellt stöd i form av försörjningsstöd som en konsekvens av Coronakrisen. Det medför en påtaglig risk för att unga som varken arbetar eller studerar redan innan Coronakrisen prioriteras bort i kommunernas arbete, till förmån för insatser riktade mot unga som står närmare arbetsmarknaden. Framförallt riskerar unga med funktionsnedsättning att bli extra drabbade.

Samtidigt ser kommunerna redan nu hur möjligheten till praktikplatser och arbetsplatsträning försvinner för gruppen unga som varken arbetar eller studerar.

Det är en av anledningarna till att kommunerna efterlyser mer statsbidrag och ökade möjligheter till att erbjuda unga feriejobbsliknande jobb och extratjänster även under hösten 2020.

Långsiktiga statsbidrag behövs för att arbeta uppsökande med äldre åldersgrupper inom gruppen unga som varken arbetar eller studerar

Lärdomar från lågkonjunkturen 2008–2010 visar att det är viktigt att satsa på de unga som varit uvas när de var 16–19 år, men som lyckats ta sig ut ur den livssituationen de senaste åren. Utöver att de på kort sikt riskerar att åter träda tillbaka in i uvas-gruppen, finns det en påtaglig risk att de inte får stöd till att sedan träda tillbaka in på arbetsmarknaden när konjunkturen vänder. När förra lågkonjunkturen vände 2010, befann sig nästan en av fyra av de som sedan 2004 lyckats ta sig ut ur uvas-gruppen, återigen utan arbete eller studier. När dessa individer var 29 år gamla, var det stora flertalet av dem fortsatt utan arbete eller studier.

För att motverka liknande scenarion efter Coronakrisen, gör MUCF bedömningen att det finns tydliga vinster av att tillskjuta resurser till kommuner för att bedriva uppsökande arbete även för unga som har fyllt 20 år. Detta är ett behov som myndigheten även innan Coronakrisen identifierat. Flera kommuner i Sverige har redan innan Coronakrisen tagit initiativ till ett uppsökande arbete för de unga som fyllt 20 år och som inte omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret. Dessa initiativ har varit möjliga bland annat tack vare det bidrag som MUCF haft i uppdrag att fördela för uppsökande verksamhet⁵.

MUCF bedömer att rådande situation mot bakgrund av erfarenheter från finanskrisen efterdyningar, än tydligare aktualiserar behovet för kommunerna att bedriva uppsökande arbete även för unga som fyllt 20 år. Därför föreslår MUCF att myndigheten ges ett fortsatt uppdrag att arbeta med långsiktiga bidrag till insatser för unga som varken arbetar eller studerar. Ett sådant bidrag skulle på lång sikt bidra med ekonomiska vinster för såväl de enskilda, den offentliga sektor och samhället i stort.

⁵ MUCF (2020). *Statsbidrag till samverkansinsatser för unga som varken arbetar eller studerar. Bidragets användning, deltagarnas erfarenheter och effekter av beviljade projekt 2016–2018*

Myndigheter bedömer

- att det finns en påtaglig risk att unga som varken arbetar eller studerar kommer att prioriteras bort i kommunernas arbete framöver
- att det finns en påtaglig risk att unga som träder tillbaka in i livssituationen uvas, stannar i den livssituationen för lång tid framöver
- att det är viktigt att regeringen beaktar kommunernas önskan om mer ekonomiska medel för att till exempel kunna erbjuda unga feriejobbsliknande jobb eller extratjänster även under hösten 2020

Myndigheten föreslår

- att MUCF ges i uppdrag att arbeta med mer långsiktiga bidrag till insatser för unga som varken arbetar eller studerar
- att MUCF tillsammans med Dua och SKR får i uppdrag att långsiktigt följa upp konsekvenserna av Coronakrisen för ungas etablering i arbets- och samhällslivet med återrapportering till regeringen